

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

बी. ए. - (विशारद) सामाजिकशास्त्रे

परीक्षा : मे - २०२२

तृतीय वर्ष

सत्र - ५

विषय:- कृषी अर्थशास्त्र (भाग-१) (EC - 501)

दिनांक : २७/०५/२०२२

गुण : ६०

वेळ : दु. २.०० ते. दु. ४.३०

- सूचना :**
१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
  २. उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
  ३. उत्तरपत्रिकेत प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नक्रमांक लिहिणे आवश्यक आहे.
  ४. आवश्यक तेथे पेन्सिलने आकृत्या काढा.

- प्र.१. पुढील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही चार) (४०)**
- १.१ शेती आणि उद्योग यामध्ये कोणता महत्त्वाचा फरक आहे?
  - १.२ भारतीय शेतीच्या व्यापारीकरणाचे कोणते परिणाम दिसून येतात?
  - १.३ कोणत्या कारणांमुळे भारतीय शेतीची उत्पादकता कमी आहे?
  - १.४ जमीन विषयक सुधारणांच्या अपयशाची कारणे सांगा.
  - १.५ भारतातील कृषी विपणन व्यवस्थेतील दोष दूर करण्याचे उपाय सांगा.
  - १.६ शेतमाल किंमत स्थिरीकरणासाठी केलेल्या उपाय योजना सांगा.
- प्र.२. पुढील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) (१०)**
- २.१ जमीन सुधारणांची आवश्यकता स्पष्ट करा.
  - २.२ कृषी विपणनाचे महत्त्व सांगा.
  - २.३ सहकारी विपणनाचे फायदे सांगा.
  - २.४ कृषी वित्त पुरवठ्याची आवश्यकता स्पष्ट करा.
- प्र.३. टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) (१०)**
- ३.१ जमीनदारी पद्धतीचे दोष
  - ३.२ भूदान चळवळ
  - ३.३ नियंत्रित बाजारपेठा
  - ३.४ कृषी वित्तपुरवठ्याचे संस्थात्मक मार्ग

Translation in English

Sub: Agricultural Economics (Part-I) (EC-501)

Instructions:

- 1) All Questions are Compulsory.
  - 2) Figures to the right indicate full marks.
  - 3) In the case of any doubt the Marathi version shall be held to be authentic and final.
  - 4) Draw the diagram with pencil wherever necessary.
  - 5) While writing answers the respective question numbers must be mentioned in the Answer Book.
-

Q.1. Answer the following questions in brief. (Any Four) (40)

- 1.1 What is the major difference between agriculture and industries?
- 1.2 What are the consequences of commercialization of Indian agriculture?
- 1.3 For what reasons the productivity of Indian agriculture is low?
- 1.4 State the reasons for the failure of land reforms.
- 1.5 Describe the ways to remove the flaws in the agricultural marketing system in India.
- 1.6 State the measures taken to stabilize the agricultural commodity prices.

Q.2. Answer the following questions in short. (Any Two) (10)

- 2.1 Explain the necessity of land reforms.
- 2.2 State the importance of agricultural marketing.
- 2.3 State the advantages of co-operative marketing.
- 2.4 Explain the need of agricultural finance.

Q.3. Write short notes. (Any Two) (10)

- 3.1 Demerits of Zamindari
  - 3.2 Bhoodan movement
  - 3.3 Controlled markets
  - 3.4 Institutional sources of agricultural finance
-